

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

In usum tabularum

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

In usum Tabularum.

LONGITUDO, *Ptolemaeo* & nobis in hoc libro, est *Æquatoris* sive *Æquinoctialis* Circuli segmentum, Meridiano ejusdem loci, & Fortunatarum Insularum Meridiano comprehensum: nam ab his Insulis initium longitudinis sumitur.

Nonnulli jam longitudinem incipiunt non ab Insulis Fortunatis, quæ (Canariæ hodie vocantur) sed ab Insulis Flandricis quæ & *Açores* dicuntur, quod acus nautica ibi recta in Septentrionem vergat. Superficies vero Globi continet in longitudine gradus 360.

Latitudo est arcus vel segmentum cujusvis loci inter *Æquatorem* & *Parallelum* qui ejusdem loci punctum verticis ducitur in recessus: estque semper æqualis elevationi Poli.

Latitudo duplex est, scilicet *Septentrionalis* & *Meridionalis*, numeranturque ab *Æquinoctiali* ad utrumvis *Polum* Latitudinis gradus 90.

Longitudinum atque *Latitudinum* gradus in omnium Tabularum lateribus designavimus, & quidem pro maxima parte *Latitudinis* ad dextram & *sinistram*: *Longitudinis* vero in summo atque imo, nisi cum aliquando describenda regio magis inter *Meridiem* & *Septentrionem* extensa fuit.

Singuli gradus tam *Longitudinis* quam *Latitudinis* (pro loci capacitate), nonnunquam in 60, aliquando in 10, 6, vel 5 partes, quæ *Minuta* vocantur, dividuntur. Graduum vero majoribus: *Minutorum* minoribus *Arithmeticis* figuris notavimus differentiarum causa.

Si quis *Longitudinem* vel *Latitudinem* alicujus loci explorare velit, ubi *Meridiani* *Paralleli* sunt: id efficiet distantiam ejus a latere Tabulæ circino sumendo, circumque sic expansum ad aliud latus applicando. Si distantiam ab *Orientali* latere sumpsisti, circinus ex eodem latere in *Septentrionali* latere gradum & minutum *Longitudinis* ostendet. Si a *Boreo* latere distantiam habes, ex eodem in *Orientali* latere *Latitudinem* designabit. Si vero *Meridiani* non fuerint *Paralleli*, eodem quidem modo loci *Latitudo* reperietur, at in universalibus Tabulis ubi *Paralleli* sunt *circulares*, distantia loci a proximo sumpta idem in latere *Orientali* ostendet. *Longitudo* autem querenda erit filo, aut regula, loco superimposita veraque, donec in *Boreo* *Australique* latere idem utrimque ejusdem gradus minutum designetur, quodcumque tum illud erit, loci assumpti *Longitudo* existet.

Quo artificio sint inter duas civitates, & alia quævis loca graduum vel miliarium interstitia invenienda.

TABULIS omnibus *Scalas miliarium* adjunximus, quibus facile omnium locorum interstitium invenies hoc modo, (.)ijj Adfit

Adsit tibi circinus, eumque aperi donec suis pedibus extrema datorum locorum puncta attingat, hunc immo-
tum Scalæ miliarium applica, hujusque numeri notati distantiam reddent.

Quod si locorum distantia Scalæ Longitudinem excedat, tum circino sumes ipsam Scalæ Longitudinem cir-
cinumque ab uno loco versus alterum toties revolves, quoties intercapedo locorum suscipere potest, adnume-
rando miliaria revolutionum in unum.

Quia vero omnium regionum miliarium quantitas ignota est, multo certius circino locorum interstitium
capias, immotumque circinum Latitudinum gradibus applicabis, qui veram distantiam dabunt. multiplicando
eorum numerum per cognitæ regionis miliaria.

Miliaria autem in diversis regionibus multum subinde differunt, quocirca præcipuarum differentiam hæc
adiicere libuit.

<i>Miliaria Germanica communia</i> , quibus & nos Belgæ utimur	_____	_____	_____	15	} uni Gradui respondent.
<i>Miliaria Germanica mediocria</i>	_____	_____	_____	12	
<i>Miliaria Germanica magna</i>	_____	_____	_____	10	
<i>Miliaria Gallica communia</i>	_____	_____	_____	25	} uni Gradui conveniunt.
<i>Miliaria Gallica magna</i>	_____	_____	_____	20	
<i>Miliaria Italica</i>	_____	_____	_____	60	uno Gradu continentur.
<i>Miliaria Anglicana</i> totidem vel ut nonnulli volunt	_____	_____	_____	50	in unoquoque Gradu habentur.
<i>Leuca Anglicana</i>	_____	_____	_____	20	} Gradum unum efficiunt.
<i>Hispanica Leuca</i>	_____	_____	_____	17 ¹ / ₂	
<i>Leuca Hovaria seu Hovæ Itineris</i>	_____	_____	_____	20	
<i>Miliaria Suevica & Scandica</i>	_____	_____	_____	10	

Inde